

Raport Laika

Layman's report

101074108

LIFE21-GIE-PL-INF-ARMY

Wspieranie użytkowników terenów
wojskowych w zarządzaniu
obszarami Natura 2000

Supporting users of military areas
in managing Natura 2000 areas

TYTUŁ PROJEKTU/ PROJECT TITLE:

„Wspieranie użytkowników terenów wojskowych w zarządzaniu obszarami Natura 2000”./Supporting users of military areas in managing Natura 2000 Areas”.

OKRES REALIZACJI PROJEKTU/ DURATION OF THE PROJECT:

01/09/2022 – 31/12/2024

BUDŻET PROJEKTU/ PROJECT BUDGET:

1 426 998 € (źródła finansowania : Udział Komisji Europejskiej: 855 490 € oraz wkład Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej 571 508 €

BENEFICJENT PROJEKTU/ PROJECT BENEFICIARY:

Ministerstwo Obrony Narodowej - Departament Infrastruktury

KOORDYNATOR PROJEKTU/ PROJECT COORDINATOR:

Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Krakowie
ul. Mogilska 85, 30-901 Kraków

ZESPÓŁ PROJEKTU/ PROJECT TEAM:

menager Katarzyna Kępa, specjaliści ds. realizacji projektu - Agnieszka Sotoła, Joanna Smędra, Monika Tomczyk - Kida, księgowa Ewa Bobak

Wstęp

Projekt miał na celu stworzenie i wdrożenie kompleksowego systemu wsparcia dla zarządzających obszarami Natura 2000, na terenach wojskowych w Polsce. Kluczowym aspektem projektu, było podniesienie umiejętności i kompetencji osób odpowiedzialnych za ochronę przyrody i środowiska na tych terenach, co ma zasadnicze znaczenie dla skutecznej realizacji planów zadań ochronnych. Dzięki temu możliwe będzie zachowanie lub poprawa stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, dla których te obszary zostały utworzone. Projekt koncentrował się również na wspieraniu współpracy pomiędzy różnymi organami administracji publicznej w zakresie planowania ochrony obszarów Natura 2000 i realizacji działań ochronnych. Ze względu na specyfikę terenów wojskowych, konieczne było opracowanie specjalnych procedur dostępu do tych terenów, inwentaryzacji przyrodniczej, monitoringu oraz zapewnienia dostępu społecznego do informacji o środowisku.

Introduction

The project aimed to create and implement a comprehensive support system for managers of Natura 2000 areas on military lands in Poland. A key aspect of the project was to enhance the skills and competencies of individuals responsible for nature and environmental protection on these lands, which is crucial for the effective implementation of conservation action plans. As a result, it will be possible to maintain or improve the conservation status of natural habitats and species for which these areas were designated. The project also focused on supporting cooperation between various public administration bodies in planning the protection of Natura 2000 areas and implementing conservation measures. Due to the specific nature of military lands, it was necessary to develop special procedures for accessing these areas, conducting environmental inventories, monitoring, and ensuring public access to environmental information. Another objective of the project was to improve

Celem projektu było także usprawnienie zarządzania ochroną przyrody zarówno na poziomie poszczególnych obszarów Natura 2000, jak i na poziomie regionalnym. Będzie to możliwe dzięki efektywnej współpracy Rejonowych Zarządów Infrastruktury, Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska, Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych oraz innych instytucji i organizacji zaangażowanych w ochronę środowiska.

the management of nature conservation both at the level of individual Natura 2000 sites and at the regional level. This will be achievable through effective collaboration between the Regional Infrastructure Management Units, Regional Directorates for Environmental Protection, Regional Directorates of the State Forests, as well as other institutions and organizations involved in environmental protection. The project is an excellent example of how nature conservation can be reconciled with

Projekt jest doskonałym przykładem na to, że można pogodzić ochronę przyrody z działaniami wojska, którego głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa państwa. Dzięki współpracy między tymi dwoma obszarami możliwe jest wdrażanie rozwiązań, które nie tylko wspierają ochronę środowiska, ale również zapewniają odpowiednie warunki do realizacji zadań obronnych, co w dłuższej perspektywie przyczynia się do zrównoważonego rozwoju.

military activities, whose primary goal is ensuring national security. Through cooperation between these two areas, it is possible to implement solutions that not only support environmental protection but also provide the necessary conditions for fulfilling defense tasks, which, in the long term, contributes to sustainable development.

Obszar realizacji Projektu

W ramach projektu LIFE INF-ARMY wybrano dziesięć obszarów pilotażowych, zlokalizowanych na terenach wojskowych, objętych jednocześnie siecią Natura 2000.

Tereny te zostały objęte działaniami projektowymi w celu przetestowania oraz wdrożenia innowacyjnych rozwiązań służących ochronie przyrody w kontekście ich specyficznego użytkowania wojskowego.

Na obszarach pilotażowych realizowano cykl warsztatów terenowych, które umożliwiły zgromadzenie i wymianę wiedzy między ekspertami z różnych dziedzin, w tym specjalistami z zakresu ochrony przyrody, przedstawicielami wojska oraz lokalnymi interesariuszami. Warsztaty miały na celu identyfikację problemów, jakie mogą występować na styku działalności wojskowej i ochrony przyrody, a także wypracowanie wspólnych, praktycznych rozwiązań umożliwiających

Project Implementation Area

As part of the LIFE INF-ARMY project, ten pilot areas located within military lands and simultaneously designated as Natura 2000 sites were selected.

These areas were chosen to test and implement innovative solutions aimed at nature conservation in the context of their unique military usage.

A series of field workshops were conducted in these pilot areas, enabling the collection and exchange of knowledge among experts from various fields, including nature conservation specialists, military representatives, and local stakeholders. The workshops aimed to identify challenges arising from the intersection of military activities and nature conservation and to develop joint, practical solutions for sustainable management of these areas. In addition, fieldwork was carried out in these

jęcych zrównoważone zarządzanie tymi terenami.

Dodatkowo, na tych obszarach prowadzone były prace terenowe obejmujące zbieranie danych przyrodniczych zarówno opisowych, jak i przestrzennych. Dane te dotyczyły m.in. różnorodności biologicznej, stanu siedlisk przyrodniczych oraz gatunków chronionych. Prace terenowe dostarczyły szczegółowych informacji, które posłużyły do oceny stanu środowiska przyrodniczego oraz określenia wpływu działalności wojskowej na te tereny. Zebrane dane zostały następnie włączone do specjalnie stworzonej bazy danych, która stanowi integralną część narzędzia wspierającego zarządzanie obszarami Natura 2000.

areas, involving the collection of both descriptive and spatial environmental data. This data included information on biodiversity, the condition of natural habitats, and protected species. The fieldwork provided detailed insights into the state of the natural environment and the impact of military activities on these areas. The collected data was subsequently integrated into a specially developed database, forming an essential component of the tool supporting the management of Natura 2000 sites.

Obszar Natura 2000 „Ostoja Góry Słonne”

Natura 2000 area
„Ostoja Góry Słonne”

Obszar Natura 2000 PLH180013 Ostoja Góry Słonne znajduje się w Karpatach Wschodnich i obejmuje fragment Pogórza Przemyskiego oraz Góry Sanocko-Turczańskie.

The Natura 2000 site PLH180013 Ostoja Góry Słonne is located in the Eastern Carpathians and includes a section of the Przemyśl Foothills as well as the Sanocko-Turcza Mountains.

Kod obszaru:
Area code:

PLH 180013
Powierzchnia:
Area:
46 060.4 ha

Dokonano oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych:

3 siedliska przyrodnicze:

65XX Eutroficzne łąki wilgotne ze związku Calthion, 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowe ekstensywnie Arrhenatherion elatioris oraz 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum;

Field studies and monitoring were carried out on all sites of natural habitats:

3 natural habitats:

65XX Eutrophic wet meadows of the Calthion association, 6510 Lowland and mountain fresh meadows extensively used by the Arrhenatherion elatioris association, and 9170 Central European and subcontinental hornbeam-oak forests Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum;

8 gatunków roślin objętych ochroną gatunkową:

buławnik wielkokwiatowy, centuria pospolita, goryczka trojeściowa, kukulka plamista, listera jajowata, parzydło leśne, pierwiosnek wyniosły, podkolan biały.

8 species of plants under legal protection:

large-flowered butterbur, common centaury, yellow gentian, spotted orchid, lesser butterfly-orchid, stinging nettle, oxlip, and white helleborine;

7 gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony, były to:

orzeł przedni, orlik krzykliwy, puszczyk uralski, pliszka górska, derkacz, dzierzba gąsiorek, jarzębatka.

7 species of birds that are the subject of protection:

golden eagle, western marsh harrier, Ural owl, alpine accentor, corncrake, red-backed shrike, and the woodcock's

Obszar Natura 2000 „Biedrusko”

Natura 2000 area
„Biedrusko”

Dokonano oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt w obszarze Natura 2000 Biedrusko PLH300001.

Field studies and monitoring were carried out on all sites of natural habitats and animal species located in the area. A assessment of the conservation status of natural habitats and animal species in the Natura 2000 site Biedrusko PLH300001 was carried out: 3150, 6210, 6230, 6410, 6430, 6510, 7140, 9170, 9190, 91E0, 91F0, 91I0, *Cerambyx cerdo*, *Osmoderma eremita*, *Lycaena dispar*, *Euphydryas aurina*, *Ophiogomphus cecilia*, *Bombina bombina*.

Kod obszaru:
Area code:
PLH 300001
Powierzchnia:
Area:
9 938.09 ha

Na analizowanym terenie zostały zinwentaryzowane:

- **3150** Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*;
- **6210** Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z *Asplenio septentrionalis*-*Festucion pallentis*);
- **6230** Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie);
- **6410** Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- **6430** Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);
- **6510** Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- **7140** Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio*

- **9170** Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- **9190** Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*);
- **91E0** Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe;
- **91F0** Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);
- **91I0** Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*);
- Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*;
- Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*;
- Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*;
- Przeplatka aurina *Euphydryas aurina*;
- Trzepla zielona *Ophiogomphus cec*
- Kumak nizinny *Bombina bombina*.

Obszar Natura 2000 „Puszcza Kampinowska”

Natura 2000 area
„Puszcza Kampinowska”

The field survey of the training area has identified 6 habitat types listed in Annex I of the Habitats Directive:

- **2330** inland dunes with open grasslands
- **4030** dry heathland
- **6120** xeric sand calcareous grasslands
- **6210** semi-natural dry grassland
- **6510** lowland hay meadows
- **91T0** central European lichen Scots pine forest.

Kod obszaru:
Area code:

PLC 140001
Powierzchnia:
Area:
37 640.49 ha

Na analizowanym terenie zostały zinwentaryzowane:

• **6 siedlisk przyrodniczych:**

2330 wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, 4030 suche wrzosowiska, 6120 ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe, 6210 murawy kserotermiczne, 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowe ekstensywnie Arrhenatherion elatioris oraz 91T0 sosnowy bór chrobotkowy

• **8 chronionych gatunków**

roślin naczyniowych: kukułka krwista, goździk piaskowy, kruszczyk szerokolistny, kocanki piaskowe, widłak goździsty, wilżyca ciernista, jaskier wielki, salwina pływająca.

• **chronione gatunki zwierząt to:**

10 gatunków chronionych owadów, 1 gatunek płaza, 3 gatunki gadów, 59 gatunków ptaków, 13 chronionych gatunków ssaków, w tym 11 gatunków nietoperzy.

The survey has identified 8 legally protected vascular plant species in the training area. Some of the most notable ones include floating fern *Salvinia natans*, mountain alison *Alyssum montanum* and Polesian fescue *Festuca polesica*.

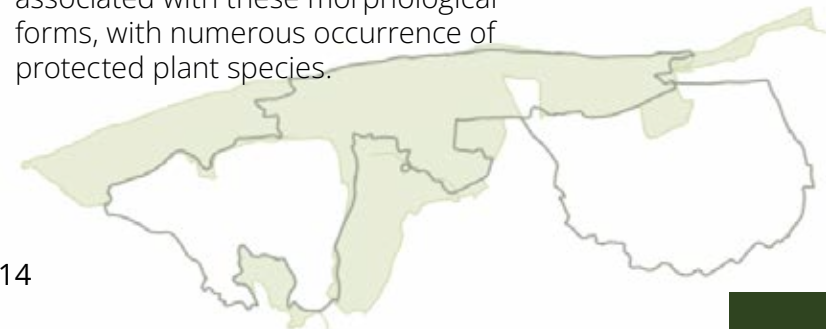
The field survey of the training area has identified: 10 species of protected insects, 1 amphibian species, 3 species of reptiles, 59 bird species, including 54 species the breeding of which in the training area is possible, likely or certain, 13 protected mammal species, including 11 bat species.

Obszar Natura 2000 „Jezioro Wicko i Modelskie Wydmy”

Natura 2000 area „Jezioro Wicko
i Modelskie Wydmy”

Głównym walorem obszaru jest pasm
wydmy pokryty siedliskami związanymi
w tymi formami morfologicznymi, z licznym występowaniem gatunków roślin
objętych ochroną.

The main advantage of the area is
the dune range covered with habitats
associated with these morphological
forms, with numerous occurrence of
protected plant species.

Kod obszaru:
Area code:

PLH 320068

Powierzchnia:
Area:

2 730.52 ha

Na analizowanym terenie zostały
zinwentaryzowane:

Na podstawie badań terenowych
stwierdzono 15 typów siedlisk
przyrodniczych, 6 stanowisk Inicy wonnej,
a także 25 gatunków roślin zielnych
objętych ochroną prawną. Dodatkowo
zinwentaryzowano 3 gatunki płazów
i gadów (Triturus cristatus, Bombina
bombina, Natrix natrix).

The following were inventoried in
the analyzed area:

On the basis of field research, it was found
that all types of natural habitats listed
in the SDF and recognized as objects of
protection of the Site occur within the
boundaries of the study. Fifteen types
of natural habitats, 6 stands of *Linaria
odora*, as well as 25 species of herbaceous
plants under legal protection were found.
In addition, 3 species of amphibians
and reptiles (*Triturus cristatus*, *Bombina
bombina*, *Natrix natrix*) were listed.

Obszar Natura 2000 „Ostoja Poligon Orzysz”

Natura 2000 area
„Ostoja Poligon Orzysz”

Prace terenowe wykazały obecność na poligonie: 13 gatunków płazów, 3 gatunków gadów, 129 gatunków ptaków, w tym 120 gatunków lęgowych, 17 chronionych gatunków ssaków.

The field survey has shown that the training area is frequented by: 13 amphibian species, 3 reptile species, 129 bird species, including 120 breeding species, 17 protected mammal species.

Kod obszaru:
Area code:

LB 280014
Powierzchnia:
Area:
21 207.98 ha

Prace terenowe wykazały obecność na poligonie 28 chronionych gatunków roślin naczyniowych. Szczególnie cennymi gatunkami odnalezionymi na poligonie są:

- sasanka otwarta *Pulsatilla patens* (ochrona ścisła, zagrożony wymarciem, ujęty w Zał. II. DS.)
- lipiennik Loesela *Liparis loeseli* (ochrona ścisła, narażony na wymarcie, ujęty w Zał. II. DS.)
- leniec bezpodkwiatkowy *Thesium ebracteatum* (ochrona ścisła, narażony na wymarcie, ujęty w Zał. II. DS.)
- widlicz cyprysowaty *Diphasiastrum tristachyum* (ochrona ścisła, zagrożony wymarciem)
- nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgare* (ochrona ścisła, narażony na wymarcie)

Szczególnie cennymi gatunkami na poligonie są:

- cietrzew – bezwzględnie najważniejszy gatunek fauny i główny przedmiot ochrony w Ostoi Poligon Orzysz
- żuraw, zielonka, derkacz, lelek – przedmioty ochrony w Ostoi Poligon Orzysz
- podróżniczek, kropiatka, bąk, rybitwa czarna, kszczyk, bielik, trzmiełojad, dzięcioł zielonosiwy, czajka
- traszka grzebieniasta, kumak nizinny, ropucha paskówka, ropucha zielona, grzebiuszka ziemna, rzekotka drzewna
- wilk szary, wydra europejska, nocek łydkowłosy, mroczek poślocy.

The following species found in the training area are particularly valuable:

- eastern pasqueflower *Pulsatilla patens* (strictly protected, endangered, included in Annex II of the Habitats Directive)
- fen orchid *Liparis loeseli* (strictly protected, vulnerable, included in Annex II of the Habitats Directive)
- *Thesium ebracteatum* strictly protected, vulnerable, included in Annex II of the Habitats Directive)
- blue clubmoss *Diphasiastrum tristachyum* (strictly protected, endangered)
- adders' tongue *Ophioglossum vulgatum* (strictly protected, vulnerable).

Obszar Natura 2000 „Bory Dolnośląskie”

Natura 2000 area
„Bory Dolnośląskie”

W trakcie badań stwierdzono obecność 111 gatunków ptaków, w tym 9 z 15 gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 „Bory Dolnośląskie”.

During the survey, 111 bird species was found, including 9 of 15 species which are objects of protection in the Natura 2000 area PLB020005 „Bory Dolnośląskie”.

Kod obszaru:
Area code:

PLB 020005
Powierzchnia:
Area:
172 093.39ha

Obszar obejmuje najlepiej zachowany fragment krajobrazu morenowego Pojezierza Lubuskiego. Występuje tu łącznie 10 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej zajmujących ok. 52% powierzchni ostoi oraz 9 gatunków z Załącznika II tej Dyrektywy (w tym 7 gatunków związanych z wodami).

Overall, the study area is characterized by relatively high biodiversity, both in terms of the number of species and habitat availability. Military activities conducted in parts of the study area help maintain suitable habitat conditions for some species by halting the process of succession and limiting access by unauthorized individuals. However, military maneuvers during the bird breeding season may cause disturbances (including nest abandonment) or directly destroy nests.

Obszar Natura 2000 „Buczyny Łagowsko- Sulęcińskie”

Natura 2000 area
„Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie”

Podczas badań terenowych stwierdzono niemal wszystkie siedliska wskazane do inwentaryzacji, poza siedliskiem 3160 - Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne. Zinwentaryzowano łącznie 51 gatunków roślin i porostów.

During field studies, nearly all the habitats designated for inventory were identified, except for habitat 3160 – Natural dystrophic water bodies. A total of 51 plant and lichen species were inventoried.

Kod obszaru:
Area code:

PLH 080008
Powierzchnia:
Area:
6 771.02 ha

Obszar obejmuje najlepiej zachowany fragment krajobrazu morenowego Pojezierza Lubuskiego. Występuje tu łącznie 10 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej zajmujących ok. 52% powierzchni ostoi oraz 9 gatunków z Załącznika II tej Dyrektywy (w tym 7 gatunków związanych z wodami).

The area encompasses the best-preserved fragment of the morainic landscape of the Lubusz Lake District. A total of 10 habitat types from Annex I of the Habitats Directive are present, covering about 52% of the site's area, along with 9 species from Annex II of the Directive (including 7 species associated with water).

Obszar Natura 2000 „Wybrzeże Trzebiatowskie”

Natura 2000 area
„Wybrzeże Trzebiatowskie”

Łącznie, na obszarze badań stwierdzono 84 gatunki ptaków, w tym 24 gatunki chronione prawem europejskim oraz 7 będących przedmiotami ochrony.

In total, 84 species of birds were recorded within the study area, including 24 species protected by European law and 7 that are site subjects of protection.

Kod obszaru:
Area code:
PLB 320010
Powierzchnia:
Area:
31 757.59 ha

Ponadto, odnotowano 8 chronionych gatunków ssaków, 8 chronionych gatunków roślin naczyniowych, 1 inwazyjną roślinę obcą, 2 chronione gatunki płazów oraz 3 chronione gatunki gadów.

Furthermore, 8 protected species of mammals, 8 protected species of vascular plants, 1 invasive plant species, 2 protected amphibian species, and 3 protected reptile species were also recorded.

Przedmiotami ochrony w obszarze są gatunki ptaków min.:

- zimorodek (*Alcedo atthis*)
- krakwa (*Anas strepera*)
- gęś białoczelna (*Anser albifrons*)
- uszatka błotna (*Asio flammeus*)
- dziwonia (*Carpodacus erythrinus*)
- błotniak łąkowy (*Circus pygargus*)
- derkacz (*Crex crex*)
- żuraw (*Grus grus*)
- gąsiorek (*Lanius collurio*)
- śmieszka (*Larus ridibundus*)
- słowik szary (*Luscinia luscinia*)
- podróżniczek (*Luscinia svecica*)
- kania ruda (*Milvus milvus*)

The main subjects of protection within the area are species of birds:

- kingfisher (*Alcedo atthis*)
- garganey (*Anas strepera*)
- white-fronted goose (*Anser albifrons*)
- greylag goose (*Anser anser*)
- bean goose (*Anser fabalis*)
- short-eared owl (*Asio flammeus*)
- common rosefinch (*Carpodacus erythrinus*)
- Montagu's harrier (*Circus pygargus*)
- corncrake (*Crex crex*)
- common crane (*Grus grus*)
- red-backed shrike (*Lanius collurio*)
- black-headed gull (*Larus ridibundus*)

Obszar Natura 2000 „Wydmy Kotliny Toruńskiej”

Natura 2000 area
„Wydmy Kotliny Toruńskiej”

Sumarycznie stwierdzono występowanie 17 gatunków chronionych roślin naczyniowych, 9 gatunków zwierząt oraz 7 gatunków inwazyjnych roślin.

Summary, there were 17 protected higher plant species, 9 protected animal species and 7 invasive plant species found.

Kod obszaru:
Area code:
PLH 040041
Powierzchnia:
Area:
52 89.91 ha

Przedmiotami ochrony w obszarze są dwa siedliska:

- **2330** wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi i 4030 suche wrzosowiska (Calluno-Geniston, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion) i jeden gatunek ssaka: 1352 wilk *Canis lupus*.

The main subjects of protection are two protected habitats:

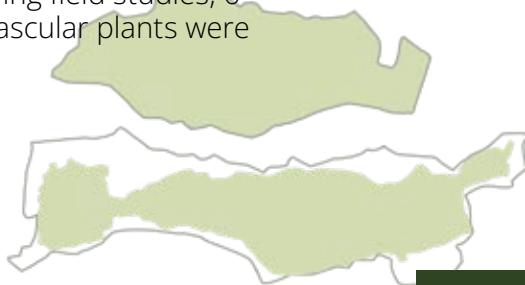
- **2330** Inland dunes with open *Corynephorus* and *Agrostis* grasslands and 4030 European dry heaths and one mammal species: 1352 wolf *Canis lupus*.

Obszar Natura 2000 Natura 2000 area „Pustynia Błędowska”

Natura 2000 area
„Pustynia Błędowska”

Zdecydowaną większość obszaru zajmują murawy napiaskowe, przede wszystkim murawy szczotlichowe stanowiące siedlisko przyrodnicze 2330.

The majority of the area is covered by sandy dry grasslands, primarily the brushwood grasslands, which constitute habitat type 2330. During field studies, 6 species of protected vascular plants were identified.

Kod obszaru:
Area code:
PLH 120014
Powierzchnia:
Area:
1 960,53 ha

W trakcie badań terenowych stwierdzono 6 gatunków chronionych roślin naczyniowych. Spośród zwierząt chronionych najliczniejszą grupę stanowią ptaki: skowronek polny, sieweczka rzeczna i świergotek polny. Spotkać można także tutaj nietoperze.

Among the protected animals, birds are the most numerous group, including the meadow lark, the river lapwing, and the field pipit. Bats can also be found in the area.

Organizacja warsztatów przyrodniczych

Organization of Nature Workshops

W ramach projektu przeprowadzono cykl jednodniowych warsztatów terenowych dotyczących ochrony przyrody na 10 obszarach wytypowanych w ramach projektu. Warsztaty były skierowane do różnych grup odbiorców – zarówno osób zarządzających tymi terenami, jak i użytkowników terenu. Warsztaty miały na celu przedstawienie wartości przyrodniczych terenów wojskowych i roli instytucji wojskowych w ochronie przyrody i ochronie środowiska.

As part of the project, a series of one-day field workshops on nature conservation were conducted in 10 Natura 2000 areas located on military lands in Poland. The workshops were targeted at diverse groups, including both land managers and land users. The goal was to highlight the natural value of military areas and the role of military institutions in nature and environmental protection.

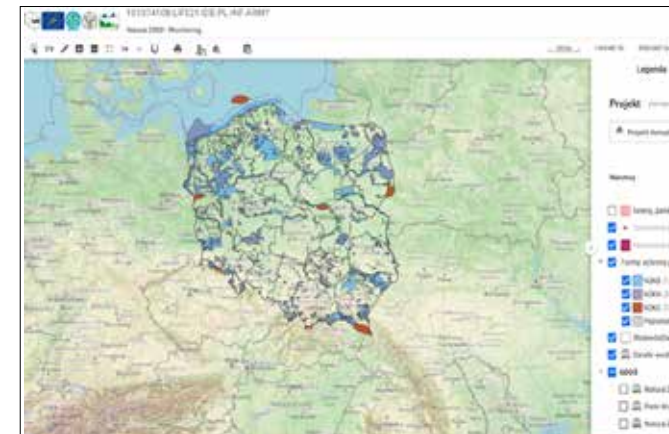
Na spotkania w terenie zapraszani byli pracownicy resortu obrony narodowej jak i również przedstawiciele samorządów lokalnych, organizacji pozarządowych, środowiska naukowego, czy leśnicy. Celem warsztatów było wspieranie współpracy pomiędzy instytucjami cywilnymi i wojskowymi, wymiana doświadczeń oraz zwiększenie zasięgu projektu i rozpowszechnianie jego wyników. W ramach zadania przeszkolono łącznie 500 osób.

Field meetings were attended by personnel from the Ministry of National Defense, as well as representatives from local governments, non-governmental organizations, the academic community, and forestry professionals. The workshops aimed to foster cooperation between civilian and military institutions, facilitate knowledge exchange, and extend the project's outreach while disseminating its results. A total of 500 participants were trained as part of this initiative.

Utworzenie i wdrożenie systemu informatycznego – obszary Natura 2000 na terenach wojskowych

Zadanie polegało na stworzeniu internetowego portalu informatycznego, który umożliwia gromadzenie, przetwarzanie i analizowanie danych przyrodniczych dotyczących obszarów Natura 2000 na terenach wojskowych. Celem systemu jest zapewnienie szybkiego i łatwego dostępu do informacji o tych obszarach, ułatwienie dokumentowania i zarządzania danymi oraz wspieranie planowania działań ochronnych na obszarach chronionych.

The task involved creating an online information portal that allows the collection, processing, and analysis of environmental data regarding Natura 2000 areas within military zones. The goal of the system is to provide quick and easy access to information about these areas, facilitate the documentation and management of data, and support the planning of conservation actions in protected areas.

System ten składa się z dwóch zasadniczych, zintegrowanych ze sobą części: aplikacji oraz bazy danych o obszarach Natura 2000. Regularna aktualizacja tych danych, a tym samym znajomość lokalizacji stanowisk gatunków chronionych na poligonach wojskowych może znacząco pomóc w planowaniu ćwiczeń wojskowych, umożliwiając ochronę cennych obszarów przyrodniczych.

The system consists of two main, integrated components: an application and a database of Natura 2000 areas. Regular updates of this data, and consequently, knowledge of the locations of protected species habitats on military training grounds, can significantly aid in the planning of military exercises, enabling the protection of valuable natural areas.

Centrum szkoleniowo-informacyjne

W budynku koordynatora projektu wyznaczono i zaaranżowano specjalną salę, która pełni funkcję Centrum szkoleniowo-informacyjnego. Miejsce to zostało stworzone z myślą o wsparciu działań edukacyjnych i organizacyjnych związanych z realizacją projektu. Centrum szkoleniowo-informacyjne jest przystosowane do organizacji różnorodnych form aktywności, takich jak szkolenia, spotkania, warsztaty, a także wideokonferencje.

W ramach projektu sala była wykorzystywana jako przestrzeń do przeprowadzania szkoleń oraz spotkań Komitetu Sterującego. W przyszłości Centrum szkoleniowo-informacyjne będzie nadal pełniło swoją funkcję, stanowiąc miejsce kluczowe dla kontynuacji działań związanych z edukacją i wymianą wiedzy.

In the building of the project coordinator, a specially designated and arranged room serves as a Training and Information Center. This space was created to support educational and organizational activities related to the project's implementation. The Training and Information Center is equipped to host a variety of activities, such as training sessions, meetings, workshops, and videoconferences. During the project, the room was used as a venue for conducting training sessions and meetings of the Steering Committee. In the future, the Training and Information Center will continue to fulfill its purpose, serving as a key space for ongoing education and knowledge exchange activities.

Szkolenia stacjonarne i online

Zorganizowano cykl szkoleń z zakresu korzystania z Systemu Informacyjnego – Bazy Danych, stworzonego w ramach projektu. Szkolenia odbywały się zarówno stacjonarnie, jak i online, co pozwalało na szeroki udział i elastyczność w dostosowywaniu formatu nauki do potrzeb uczestników. W szkoleniach wzięło udział łącznie 252 uczestników, reprezentujących zarówno instytucje wojskowe, jak i cywilne. Tematyka szkoleń obejmowała szczegółowe omówienie podstawowych funkcjonalności bazy danych GISBOX. Uczestnicy poznali kluczowe aspekty obsługi systemu, w tym metody wprowadzania, analizowania i zarządzania danymi geoprzestrzennymi. Każdy uczestnik otrzymał indywidualny dostęp do bazy danych GISBOX, aby wykorzystać nabyte umiejętności w codziennej pracy. W ramach szkoleń wykorzystywany był również sprzęt komputerowy zakupiony w ramach projektu.

A series of training sessions was organized on the use of the Information System – Database developed as part of the project. The training sessions were conducted both in-person and online, allowing for broad participation and flexibility in tailoring the learning format to the needs of the participants. A total of 252 participants attended the training sessions, representing both military and civilian institutions. The training covered a detailed overview of the basic functionalities of the GISBOX database. Participants were introduced to the key aspects of system operation, including methods for entering, analyzing, and managing geospatial data. Each participant was provided with individual access to the GISBOX database, enabling them to apply their newly acquired skills in their daily work.

Wszystkie działania prowadzone na obszarach pilotażowych miały na celu nie tylko ochronę unikalnych walorów przyrodniczych, ale także pokazanie, że możliwe jest pogodzenie celów związanych z bezpieczeństwem narodowym i ochroną środowiska. Wyniki uzyskane w trakcie realizacji działań pilotażowych będą stanowiły podstawę do opracowania dalszych strategii i rozwiązań, które mogą być wdrażane na innych terenach wojskowych będących Obszarami Natura 2000.

All activities conducted in the pilot areas aimed not only to protect their unique natural values but also to demonstrate that it is possible to reconcile national security objectives with environmental protection. The results obtained during the pilot activities will serve as a foundation for developing further strategies and solutions that can be implemented in other military areas designated as Natura 2000 sites.

Konferencja podsumowująca realizację projektu

Konferencja podsumowująca Projekt LIFE INF-ARMY odbyła się w dniach 17-19 września 2024 r., objęta honorowym patronatem Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Wojewody Małopolskiego. W wydarzeniu uczestniczyło 150 osób w tym przedstawiciele instytucji wojskowych, instytucji związanych z ochroną przyrody w Polsce, władz lokalnych, naukowcy. Uczestnicy mieli okazję wysłuchać

The summary conference of the LIFE INF-ARMY Project

The summary conference of the LIFE INF-ARMY Project took place from September 17 to 19, 2024, under the honorary patronage of the Ministry of National Defence and the Małopolska Voivode. The event was attended by 150 participants, including representatives from military institutions, nature conservation organizations in Poland, local authorities, and scientists. Attendees had the opportunity

interesujących prelekcji, w tym wystąpień dotyczących przede wszystkim o projekcie a także ochrony siedlisk, finansowania ochrony środowiska oraz innowacyjnych rozwiązań informatycznych wspierających zarządzanie obszarami Natura 2000. Projekt był doskonałym przykładem na to, że można pogodzić ochronę przyrody z działaniami wojska.

to listen to engaging lectures, particularly on the project itself, habitat conservation, environmental funding, and innovative IT solutions supporting the management of Natura 2000 areas. The project exemplified how nature conservation can be harmonized with military activities.

Konferencja umożliwiła wymianę wiedzy oraz doświadczeń, a także pogłębienie współpracy między różnymi interesariuszami, co przyczyniło się do sukcesu wydarzenia.

The conference facilitated the exchange of knowledge and experiences and deepened cooperation among various stakeholders, contributing to the event's success.

Poradnik przyrodniczy/ Nature Guide

INF ARMY life – Facebook

INF ARMY w mediach/ INF ARMY in the Media Strona internetowa projektu/ website www.inf-army.pl

Youtube

Projekt finansowany ze środków KE i NFOŚiGW.